

PH I/122

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
В. Д. Бр. 4844

Т 610
4769

СРПСКИ СИОН

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АУТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ

СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА

ГОДИНА V.

1895.

Поклон
ЈОЦЕ ВУЈИЋА из Септе
УНИВЕРЗИТЕТ БИБЛИОТЕКА
У БЕОГРАДУ

ВЛАСНИК :

ЊЕГОВА СВЕТОСТ, СРПСКИ ПАТРИЈАРХ

ГЕОРГИЈЕ БРАНКОВИЋ

УРЕДНИК :

ПРОТОЈЕРЕЈ ЈОВАН ЈЕРЕМИЋ

Библиотека
ЈОЦЕ ВУЈИЋА
у Септи

У КАРЛОВЦИМА

ШТАМПА СРПСКЕ МАНАСТИРСКЕ ШТАМПАРИЈЕ

1895.

Званичан део.

Наредбе, окружнице отписи и записници.

Високи отпис, који садржава у себи највишу захвалност Његова царског и апостолеког краљевског Величанства на приказаној најпоштнијој изјави сачушћа Његове Светости преузвишеног господина Георгија Бранковића патријарха српског, приликом упокојења Његова цес. и кр. Височанства надвојводе Албрехта. Стр. 153.

Наредба српског правосл. народног школског савета, упућена архидијецалном и осталим епархијским школским одборима у предмету приказа извештаја о стању подручних им срп. нар. (и повторних) школа до краја школ. године 1893/4. Стр. 154.

Наредба српског прав. народно-црквеног саборског одбора, упућена архидијецез. и свима осталим епархијским административним одборима у предмету упућивања и осигурања дуговина верозаконског приноса и саборских трошкова. Стр. 209.

Високи отпис у обзиру превизишега недозвољавања сазива сабора за 7. (19.) маја 1895. Стр. 241.

Наредба срп. прав. Школског Савета од 25. априла 1895. г. бр. ад. Ш. С. 72/93 ex 1895, којом се установљују: Правила о полагању испита за оспособљење учитељског звања у срп. нар. основним школама у срп. учитељској школи сомборској. Стр. 349.

Наредба срп. прав. Школског Савета од 25. априла 1895. год бр. ад. Ш. С. 72/93 ex 1895, којом се установљују: Правила о полагању испита за оспособљење учитељског звања за женски ручни рад у нар. основним школама на срп. учитељској школи сомборској. Стр. 361.

Окружница Архидијецалног административног одбора у погледу плаћања станарине за црквено-општинеке зграде, у којима су смештене опће пучке школе. Стр. 561.

Високи отпис преузвиш. г. кр. угар. министра председника у предмету превизише потврде двеју мировинских уредаба „за свештеничке удовице и сирочад“ и „за нар. цркв. чиновнике и професоре у опсегу срп. прав. митрополије карловачке“ и односно у предмету превизише непотврде двеју уредаба „о дотацији мирског и манастирског свештенства, епископа и архијерејског карловачког и митрополита и патријарха српског“, и „о источно-православним српским школама и заводима“, установљених срп. прав. нар. цркв. сабором у г. 1892. Стр. 5477.

Уредба о мировинском фонду за удовице и сиротну децу срп. прав. свештенства у опсегу српске митрополије карловачке. Стр. 578.

Окружница епархијског школског одбора епархије бачке у погледу уџбеника за црквено појање у основним срп. народним школама: Мала Катавасија. Стр. 581.

Мировинска уредба за народно-црквене чиновнике и професоре. Стр. 593.

Високи отпис преузв. г. кр. угар. министра председника којим саопштава превизишу одлуку, којом се дозвољава састанак православног српског св. Архијерејског Синода за дан 17. (29.) септембра о. г. Стр. 625.

Адреса благодарности, непоколебиве верности и подјаничке оданости, коју је св. Архијерејски Синод подастро Његовом ц. и ап. кр. Величанству Стр. 626.

Посланица православних српских Архијереја митрополије карловачке пречасном свештенству и благочастивом народу богоснасајемих епархија: бачке, темišварске, вршачке, будимске и градова Реке и В. Кањиже Стр. 627.

Високи отпис, који садржава превизишу одговор на најпоштнију адресу захвалности св. архијерејског синода поднесу Његовом ц. и апост. Краљевском Величанству. Стр. 689.

Окружнице у погледу небилеговања молби за подучење архијерејске диспензације и брачних известија, те у погледу бесплатног подучења именованих диспензација у — епархији бачкој. Стр. 753.

Наредба кр. хрв. слав. далм. зем. владе, одеда за богоштовје и јавну наставу и одеда за унутарње послове од 12. новембра 1895 бр. 12.200, којом се преиначују односно допуњују неке установе наредбе од 15. децембра 1893 бр. 8940, о једноличном поступању са сектом Назарена и Баптиста у краљевинама Хрватској и Славонији. (Зборник 1894. ком. I. бр. 2.) Стр. 769.

Уредба о оспособљењу катихета у средњим школама у опсегу православне српске митрополије карловачке. Стр. 785.

Именовања, рукополагања, произведења, одликовања и остала саопштења. Ст. 81, 97, 113, 193, 225, 298, 362, 377, 429, 513, 529, 582, 609, 705, 769, 817.

Записник седнице саборског одбора држане у Карловцима дана 17. (29.) маја 1865. године. Стр. 345.

Изјава велико-кикиндеке срп. православне црквено-школске општине. Стр. 545.

Одлука правел. срп. св. архијерејског синода у погледу недостојних и саблажњивих напада Ј. Грујића и Стевана Јовића из Новог сада против Његове Светости преузвишеног господина патријарха српског Георгија Бранковића. Стр. 641.

Писмо Њег. Св. васељенског патријарха цариградског *Антима* управљено на Њег. Св. архијерејског митрополита карловачког и патријарха српског Георгија Бранковића. Стр. 313.

Песништво.

Са опела, од *Ив. М. Поповића*. Стр. 69.

У велики пост, од *Ив. М. Поповића*. Стр. 163.

Прича Христова, од Луке Поповића, пароха панчевачког. Стр. 137.

Из антифона са бденија Великог Четвртка. Од *Ив. М. Поповића*. Стр. 228 и 243. Додатак антифона са бденија Великог Четвртка.

Самопроизвољна причасна из псалмова. Од *Ив. М. Поповића*. Стр. 399.

Његовој Светости, еписком патријарху Георгију Бранковићу, на дан четрдесетгодишње свештене му службе. Стр. 801 од *С-ф*.

Архипастирске посланице.

Божићна посланица Његовог Високопреосвештенства Господина *Нектарија Димитријевића*, Епископа вршачког. Стр. 1.

Божићна посланица Његовог Високопреосвештенства *Мирона Николића*, Епископа пакрачког. Стр. 17.

Божићна посланица Његовог Високопреосвештенства Господина *Никанора Поповића* Епископа темшварског. Стр. 33.

Божићна посланица Њег. Високопреосвештенства Господина *Германа Опачића*, Епископа бачког. Стр. 50.

Божићна посланица Његове Светости патријарха епископског Георгија Бранковића. Стр. 841.

Проповеди и беседе.

Поука у недељу Митарја и Фарисеја. Прерадио *Милан Поповић*. Стр. 68.

Реч на задушнице. Од *Б. К.* Стр. 84.

Породица и религија. С талијанског превео јереј *Илија Шумановић*. Стр. 88, 118 и 134.

У недељу сириј етну. (О посту и кајању.) Од Јеромонаха *Сергија Попића*. Стр. 102.

Проповед друге недеље ускршњег поста. Прерадио *Тимоције Димитријевић* свештеник. Стр. 161.

Смрт грешника и смрт праведника. С француског превео *Јован Узелац*. Стр. 179, 195, 216, 259, 284. и 301.

Проповед на Спасов дан. С руског превео *Никола Поповић*, адм. парох. Стр. 316.

Беседа ради посећивања храма. Од *Мил. Ј. Соларић*. Стр. 365.

Проповед у недељу VIII. По руском *Симеон Аранички* протопр. капелан. Стр. 485.

Проповед на вазнесенском збору у Бунићу. Од *Дана Ђежевића*. Стр. 499.

Проповед на манастирској слави. Од *Уредника* Стр. 513.

Проповед о љубави Богу. Од *Милутина Гавриловића*, свештеника. Стр. 548.

Беседа у 12 недељу по Духовима. Прерадио *Милан Поповић*, парох. Стр. 612.

Проповед при ступању у брак. Од *Петра Димитријевића* пароха. Стр. 646.

Проповед о борбама у животу човечијем. По руском од *Б. Д.* капелана. Стр. 676.

Говор. Говорио прота Станџић. Стр. 711.

Проповед на дан св. Димитрија. Од *Уредника* Стр. 723.

Проповед на св. Николу. Од *Буре Страјића* Стр. 812.

Расправе.

Чаю воскресенна мертвых Превод од *Д. Прерадовића*. Стр. 5, 23, 38, 51, 65, 86.

Треба ли „второбрачне“ пред венчањем питати: „имају ли искрену и сталну вољу ступити међусобно у брак“, од *Једног свештеника*. Стр. 9.

О освећењу воде. С руског, *Жарко Ј. Поповић* катихета. Стр. 53.

Како треба да се знаменујемо знаком часнога и животворнога крста по учењу православне петочне Христове цркве? Од *Максима Лудајића* Стр. 82 и 97.

К питању о светосавским школским свечаностима. Од проте *Јована Вучковића*. Стр. 113, 156, 129, и 181.

К питању: Треба ли „второбрачне“ пред венчањем питати, имаду ли искрену и сталну вољу ступити међусобно у брак? Од *Томе Алагића*, протојереја Стр. 154, 177 и 198.

Човек пред модерном науком и хришћанском религијом. Прерадио *Сава Теодоровић*, професор и катихета. Стр. 193, 210, 229, 245, 257, 281, 298, 316, 332, 362, 383, 397, 413, 429.

О смрти и погребу Христову. Од *Ђорђа Летића*. Стр. 211.

Разночтеније въ священныхъ церковно-словесныхъ книгахъ. Од *Јована Живановића* Стр. 242, 283, 300, 319, 335, 352, 367, 499, 518, 562.

Из црквеног правила и црквене хронологије. Од *Југа Станикића* пароха. Стр. 417, 433, 445, 486, 501, 517, 546, 563, 584, 603, 648, 665, 680.

„Српска Манастирска Штампарија“. Од *Б. М.* Стр. 481, 497.

Вѣрѣю въ единого Бога. Превод од *Д. Прерадовића* Стр. 582, 601, 610, 644, 663, 679, 695.

О Милостињи. Превео *Александар Ђурић*, парох. Стр. 738, 757 772, 790.

Чланци.

На нову годину, од *Уредника* стр. 4.

Ријеч у добри час, од —р— стр. 7.

Олзив фонду св. Саве. Од *Б. У.* Стр. 20.

Немањино благо. Од —к. Стр. 25. и 55.

На Св. Саву. Од *Уредника*. Стр. 36.

Хоће ли бити од користи. Од *Уредника*. Стр. 90, 102, 124, 140, 164, 187, 200, 217, 230, 247, 264.

На васкре. Од *Уредника*. Стр. 225.

На дан св. Духова. Од *Уредника*. Стр. 330.

„Више гледиште“ либералног генерал-штаба у служби личног антагонизма. Од *Уредника* Стр. 377.

Хајка на Архиепископа. Од ?— Стр. 403.

Две три речи пре састанка скупштине чланова Архиепископског пензионског завода за свештеничке удовице и сирочад. Од *Максима Живковића* Стр. 529.

Грађански брак и — наше свештенство. Од *Уредника*. Стр. 598.

Св. Архиепископски Синод. Од *Уредника* Стр. 609.

Брука у Загребу. Од *Уредника*. Стр. 661.

Слобода вероисповести. Од *Уредника*. Стр. 673.
Спајање партикуларних са општим митрополијским свештеничко-удовичким мировинским фондом Од *Уредника*. Стр. 690.

Продаја земљишта манастира Беочина, назване — каје. Од *Уредника*. Стр. 705 и 721.

Пред састанак „анкете ради ријешења питања о састављању и штампању вјероучених књига за основне и средње школе. Од *Ј. Вуковића*. Стр. 754.

Четрдесет година свештене службе Њ. Св. српског патријарха Георгија Бранковића Од —γ— Стр. 803.

Прва Божићна ноћ. Стр. 845.

Нови подаци асирологије о светском потоњу. Стр. 850.

Разни саставци.

Нова година на двору српског Патријарха Георгија. Од *Србе*. Стр. 29.

Милосрђе и самоодрицање. С руског превео *Ъ. и.л. Бога*. Стр. 41.

Од срца срцу. Од *И. млади Левит*. Стр. 71.

Порука браћи свештеницима. Од *Стевана Шимића*. Стр. 121.

Писмо дра *Емилијана Радића-Соколовачког* о бићу Бога. Стр. 122.

Прва главна скупштина „Српске Банке“ и — предлози „Србобранови“.

Нови Сад 1. (13.) марта 1895. Од *Уредника*. Стр. 169.

Нови Сад, 20. фебруара 1895, Од *Уредника*. Стр. 146.

Црква и проповед. Превео *Л. Б.* Стр. 215.

Карловци 19. априла. Од *Уредника* Стр. 271.

Освећење српске манастир. штампарије. Од *Уредника*. Стр. 286.

Записник заједничке седнице српске и романске делегације од 27 априла 1895. у Вршцу држане. Стр. 322.

Претензије рим. папе на Енглеску. Превео *Ъ. В-ћ.* Стр. 369. и 400.

Представка, коју су свештеници протопрезвитерата кореничког послали Њ. Високопреосвештенству Господину Епископу Михаилу Грујићу. Стр. 387.

Повереница срп. прав. цркв. опћине жураковачке у Шегестиву Њ. Високопр. Епископу Михаилу Грујићу. Стр. 504.

Записник, састављен на збору свештештва протопрезвитерата плашчанскога приликом свештеничке исповједи дана 25. маја 1895. Стр. 505.

План основоположениј, установити сеја имушчаго Пензионалнаго заведенија, ради снабденија и утјешенија Вдовиц и Сирот Свјашченства Православнаго восточнога исповједанија во Богоспасаемој Архиепископије Карловачкој Стр. 532.

Две знамените историјске слике у цркви Плавиначкој. Стр. 551, и 564.

Записник седнице бриговодства свештеничко-удовичко-сиротњскога завода држане у Карловцима дана 23. августа 1895. године и примедба уредништва Стр. 567.

Записник главне ванредне седнице свештеничко-

пенз. завода сремског, држане у Карловци 31. августа 1895. Стр. 586.

Отварање св. архијерејског Синода. Од *Уредника*. Стр. 632

Из св. архијерејског Синода. Говор Његове Светости преуз. г. патријарха Георгија Бранковића. Стр. 634.

Из св. архијерејског Синода. Од *Уредника*. Стр. 643.

Хришћанство у Абисинији. Превео *Л. Богдановић*. Стр. 650 и 666.

Нешто о икони пресв. Тројице, Од *Југа Станичкића* пароха. Стр. 697, 712 и 727.

Четрдесетогодишњица Архиепископске службе. Од *С.* Стр. 699.

Још неколико искрених речи, пред скупштину ради спајања партикуларних са општим митрополијским свештеничко-удовичким мировинским фондом. Од *Стевана Шимића*. Стр 712

Окружница патријаршијска и Синодална свештештву и народу најсветијег апостолског и патријаршијског престола цариградског. Стр. 725, 741, 758 и 778.

Ново здање српске мушке учитељске школе у Сомбору. Стр. 737.

Нека се и ово зна. Од *Михаила Медаковића*, капелана Стр. 744.

Рачун прихода и расхода епархијског фонда бачког у Новом Саду од године 1894. Стр. 763.

О појави умрлих. По Чокеу. Прерадио *Ј. Воркашић*. Стр. 774 и 794.

† Нектарије Димитријевић епископ вршачки. Стр. 771.

Надгробно слово. Говорио при опелу блаженопочившег епископа вршачког *Нектарија Димитријевића Милугини Трбић*. Стр. 788.

6. децембар 1855. — 6. децембар 1895. Стр. 802.

„Лобзаније“ у старој хришћанској цркви. Превео с руског *Петар Весин*. Стр. 817.

Из прошлости.

Допис српског банатског намесништва у Темшвару писан епархијској конвисторији у Карловце, и одговор патријарха Јосифа. С немачког превео *Симеон Араницки* протопр капелан. Стр. 12, 27, и 43.

Из српске прошлости. Од *Максима Луђајка* Стр. 262, 303, 320, 336, 447, 488, 503, 519, 563 и 550.

Дописи.

Суботица. Стр. 44. У Турцији Стр. 59. Из Острогона Стр. 72. Добановци. Стр. 92. У Калуђеровцу (кретање народа у год. 1894) Стр. 353. Из вилићког протопрезвитерата (Горњо-карловачка дијецеза) Стр. 370. Из Коренице (Годишња исповјед свештештва кореничког протопрезвитерата) Стр. 396. Са Удбине (Освећење другог школеког барјака у Крбави) Стр. 449. Сентадрија Стр. 553. Приг. (*Његова Светост, Патријарх Георгије у Пригу*) Стр. 515. Липовчани (*Посета епископа Мирона Николића*) Стр. 618. Сента. Стр. 620. Из протопрезвитерата белоцркванског (*Пензи-*

јони фонд за свештеничке удовице и сирочад) Стр. 636. Загреб. Стр. 657. Св. Андрија. Стр. 714. Из земунског протопрезвитерата. Стр. 288. Батровци (Освећење ново-обновљеног храма). Стр. 761. Сентадрија. 322. Из црквено-општинске праксе и питања и одговори Стр. 107, 404, 565.

Књижевне оцене и прикази.

Назаренерво, његова историја и суштина. Од *Максима Лудајуба*. Стр. 139, 186, и 199.

Шематизам правосл. епархије далматинске и истрјеске. Стр. 306.

Правила (*Κανονες*) православне цркве с тумачењима, радња Никодима, епископа далматинског, књ. I. Од *проф. М. Ј.* Стр. 388, 405, 420, и 434.

Шести извештај о православној ери богословском училишту у Ср. Карловцима. Школска година 1894—95. Стр. 421 и 451.

Учење о љубави хришћанској или мала моралка, превео Јован Петровић. Од *Алгијеографа*. Стр. 520

Привославна српска црква у Краљевини Србији Од *Л. Б.* Стр. 554.

Основи истинитој науци. Од *Н. С.* Стр. 729.

Белешке.

У 1. броју. Архијерејска служба о Божићу у Ср. Карловцима и у Новом Саду. Радост у породици Њ. Величанства. Удружење свештенства монашког реда у Србији. Високопр. г. архимандрит И. Руварац. Постављање катихете. Одликовање. Катихетски псмит. Примео монашки чин. Светосавска беседа у Н. Саду. Старословенска служба у Бару. Венчање пред смрт. Помоћ српској цркви у Опатовцу. Фонд сиромашних богослова. Мухамеданци прешли у православну веру. Исказ приложника фонду св. Саве. Лист „Просвјета“ излазиће и даље. Нов књижевни лист Луча.

У 2 броју. Прилог на „фонд св. Саве“.

У 3 броју. Архидијецезална конзисторија. Прилози фонду св. Саве. Богословско књижевно друштво „Слога“ у Карловцима. Завештаји српској учитељској школи горњо-карловачкој. Ново место учитељици.

У 4 броју. Нови дарови Његове Светости. На дан св. три Јерарха. Рукоположење и произведење. Високопреосвештени г. Епископ темишварски Никанор. Архијерејска богослужења о св. Сави у Карловци и Н. Саду. Одликовање. Прилози „фонду св. Саве“. Беседа новосадске српске гимназије. Рашчињен јеромонах.

У 5 броју. Архидијецезална конзисторија. Радња епархијских власти у Новом Саду. Г. Љуба Ковачевић, професор Велике Школе у Београду. За цариградског васељенског Патријарха. Умировљен. Српски учитељски конвикт у Новом Саду. Прилог „фонду св. Саве“. Српска добротворка. Цариградска патријаршија против старословенске литургије.

У 6 броју. Дар његове Светости. Преузвишеног Госп. Патријарха Георгија Бранковића карловачкој саборној цркви. Орден Данилова реда I. реда. Молебствије за здравље високопреосвештеног Госп.

Епископа темишварског Никанора Поповића. Болест високопреосв. Епископа Никанора. Митрополијски Школски Савет. Високопреосвештени Господин Герман Опачић. Епископ бачки. Прилози „фонду св. Саве“. Беседа у корист „фонда св. Саве“. Српска трговачка омладина у Будимпешти. Седица Патријарха „Мировинског Завода за свештеничке удовице и сирочад епархије бачке. Српско народно позориште. Концерат три сестре Славјанске у — Карловцима.

У 7 броју. † Надвојвода Албрехт. Болест Високопреосвештеног Епископа Никанора. Школски Савет. Српска банка. Прилог „фонду св. Саве“. Исправак вести. Преузвишени г. бискуп Штросмајер. Српско дело у руском преводу. Пелагић рашчињен. Статистички податци о ученицима београдске богословије.

У 8 броју. Његова Светост нови васељенски Патријарх Антим VII. Крштена у 17. години. Богословско књижевно друштво „Слога“. † Ника Михајловић. Конзисторијални бележник будимске епархије Василије Грујић. † Милорад П. Шапчанин.

У 9 броју. Његова Светост, Патријарх Георгије Бранковић. Из седнице Архидијецезалног Административног Одбора. „Katolički List“ загребски се љути.

У 10. броју. Његова Светост. Преузвишени Господин, Патријарх Георгије. Саборски Одбор. Архидијецезална Конзисторија. Радња епархијске власти у Новом Саду. Његова Светост, патријарх цариградски Антим VII. Из Бугарске цркве.

У 12 броју. Шесдесет шести рођен дан Његове Светости, Патријарха српског Георгија Бранковића. Одликовање г. архимандрита Иларијона Руварца. Законски предлози о слободном исповедању вере и о рецепцији Јевреја. Саборски Одбор. Стечајни псмит. Српска банка у Загребу. Црквено-деобна парница. Делуација Срба цариградских код Њ. Св. патријарха Антима VII.

У 13 броју. Српска банка. Српски учитељски конвикт у Новом Саду. Богословски листови у Бугарској. Лже-Христос у Јерусалиму. Привремени конзистор. бележник епарх. бачке.

У 14 броју. Архијерејска богослужења. Радња епархијских власти у Новом Саду. Вршачка епарх. конзисторија. Извештај о стању православне српске богословско-учитељске школе у Призрену за 1893/4 школ. годину.

У 15 броју. Архид. Конзисторија. Стручни одбор Нар. Цркв. Школског Савета. Ускрс у Текелијануму. Пожар у Сентадрији. Крај уније у Вел Поганцу.

У 16 броју. Његова Светост преузв. Г. патријарх Георгије. Срп. прав. митрополитско-црквени Савет и срп. прав. нар. школски Савет. Радња архидијецезалних власти. Свештеничка исповест и конференција. Прва црква од гвожђа на свету. Српско београдско певачко друштво „Корнелије Станковић“. Ради се литбе штампаријине. † Прота Никола Беговић.

У 17 броју. Његово Високопреосвештенство, Г. Епископ накрачки Мирон. Његово Високопреосвештенство Г. Епископ бачки Герман. Одликовање. Ми-

митрополијски црквени Савет. У седници срп. нар. Школског Савета. епархијских власти у Н. Саду. Административни одбор Епархијски Школски Одбор. Извештај о раду епарх. управе темишварске. Епарх. админ. одбор. Исповест свештенства у Митровици. Старе иконе с Ђириловским патисом у Риму. Из Бугарске народне цркве.

У 18 броју. Са двора бачког епископа. Законски предлози о слободи вероисповести и о рецензији Јевреја. Српско-румуњска делегација. Стање школа у будимској епархији. Други разред мушке препарандије у Пакрацу. Цркве и манастири у Србији. Прелаз у Православље. Стогодишњица Шафарикова.

У 19 броју. Австро-угарске делегације. Саборски одбор. Архиепископални Административни одбор. Архиепископална Конзисторија. Годишњи испити у карловачкој богословији. Прилози на фонд св. Саве. Г. Кирил Митровић. Г. Стеван Јавор. Приказ новог бугарског богословског месечника: Български църковен Прѣгледъ.

У 20 броју. Његова Светост, преузв. Господин Патријарх Георгије. Саборски одбор. Архиепископални Административни одбор. Монах Евгеније. Летица Г. г. свештеницима бачке дијецезе. Архиепископална конзисторија. Из епархије бачке. Црквена дружина „Корнелије Станковић“.

У 21 броју. Његова Светост, Патријарх Георгије Бранковић. Архиепископална Конзисторија. Београдска црквена певачка дружина „Корнелије Станковић“. Најновији језујтски Молитвеник од 32 листа.

У 22 броју. Барон Самујило Јошика министар око краљеве особе у Бечу. Радња Епархијских власти у Новом Саду. Окружница св. Синода цариградске цркве против палине енциклике. Педесетогодишњи свештенички јубилеј Бранково Коло.

У 23 броју. Његова Светост, Патријарх српски Георгије Бранковић. Овогодишњи испити веронауке у реалци вршачкој. Јерусалимски патријарх. Радња епархијских власти у Новом Саду. За привременог управитеља манастира Бођана. Г. Стеван В. Поповић. Усмени испит зрелости на карловачкој гимназији. Српска банка у Загребу. Звоно у манастиру Жичи. Тобожња тужба. Концерт г. Жарка Савића. Борба против пијанства у Норвешкој.

У 24 броју. Његова Светост, преузв. Г. Патријарх Георгије Бранковић. Његово Високопреосвештенство. Г. епископ бачки Герман. Професорски збор карловачке гимназије. Дар Његове Светости. Испит зрелости на карловачкој гимназији. Са православног богословског училишта у Карловцима. Са српске велике гимназије у Карловцима. Концерт г. Жарка Савића.

У 25 броју. Вести о болести високопреосвештеног Епископа темишварског, Никанора Поповића. Седнице митрополијских власти. Седнице архиепископалних епархијских власти. Из епархије бачке. Од стране бележничтва епархије бачке. Г. архијакон Лукијан Богдановић. „Бранково Коло“.

У 26 броју. Радња епархијских власти епархије бачке. Епархијска конзисторија бачка.

У 27 броју. Одликовање владике Милаша. Епарх.

школски одбор бачки. Архиепископална конзисторија. Архид. административни одбор. Испити у монашкој школи. Патронат српске православне монашке школе. Храмовна слава у Кеџељу. Нова црква св. Саве у Америци. Са српске више девојачке школе у Новом Саду. Са српске више девојачке школе у Панчеву. Са српске православне вероисповедне основне школе у Загребу. Нови комесар за сједињење римске и источне цркве.

У 28 броју. Долазак Његовог Величанства у Загреб. Високопреосв. Г. епископ темишварски Никанор Поповић. Дар саборној цркви карловачкој. За администратора вуковарског протопрезвитерата Ради чувања св. православља у Бугарској. Побода религијозне хришћанске школске наставе у Француској.

У 29 броју. Одзив на изјаву црквене општине загребачке. Из Глајхенберга. Катавасија за основне школе. Српски учитељски конвикт у Новом Саду. Дар римокатолицима св. православљу.

У 30 броју. Војени свећеник. Седнице архиепископалних власти. Удовичко пензијони свештенички фонд архиепископалне карловачке. За протопрезвитератског помоћника у Новом Саду. Сенат лајпцишког универзитета. Календар Српкиња.

У 31 броју. Архиепископална служба у Сенти. Нови патријарашки двор. Његова Светост, св. Патријарх Георгије Бранковић. Школски Савет. Седница архиепископалног епархијског школског одбора. Избор пароха. Освећење обновљене православне гарнизонске канеле у Петроварадину.

У 32 броју. На дан св. Преображења у Новом Саду. Радња епарх. власти у Нов. Саду. Патронат српске велике гимназије у Новом Саду. Одзиви на изјаву црквене општине загребачке. Свештеничко удружење у Србији. Српски учитељски конвикт у Новом Саду.

У 33 броју. Стање здравља високопреосвештеног г. епископа темишварског Никанора. Епарх. административни одбор бачки. Епарх. школски одбор бачки. Тридесетогодишњица професора Јована Живановића. На београдској богословији.

У 34 броју. Депутација код Његове Светости. Високопреосвештени г. епископ пакрачки Мирон Николић. Високопреосвештени г. митрополит београдски Михајило. Радња епархијских власти у архиепископалној Конзисторији. Саборски Одбор. Предавања на богословији и у гимназији карловачкој. Главна скупштина архиепископалног „свештеничког удовичког сиротињско-пензијонског завода“. Г. Александер Бошњакковић. Нападај на енглеску мисионарску постају у Китају. Преселење римског папе. Одговор на енциклику папе Лава XIII. Прелаз у православље. Извештај о православног богословског завода у Задру за шк. год. 1894/5. † Јереј Тимотије Михалцић.

У 35 броју. † Надвојвода Ладислав. Његова Светост. Скупштина архиепископалног свештеничко-удовичког завода. Поверенице Његовој Светости. Високопреосвешт. г. митрополит београдски Михајло. Са гимназије карловачке. Сомборци се измирили. За референта. † Евген Стефановић. Кнез Ђорђе Војиновић Ужички. Српски учитељски календар.

У 36 броју. Његово Величанство, Надвојвода Јосиф. Његова Светост, преузв. г. Патријарх Георгије. О здрављу високопреосвештеног епископа Никанора. Високопреосвештени г. епископ бачки, Герман Опачић. Патронат монашке школе. Прослава трију стогодишњица у Карловцима. Породично славе у Ораовици. † Мелентије, рашко призренски митрополит. Дажни Месија.

У 37 броју. Високопреосвештени г. епископ вршачки Нектарије Димитријевић Долазак високопреосвештене г. г. епископа у Карловце. Митрополијски Црквени Савет. Саборски Одбор. † Коста Ненадовић.

У 38 броју. Св. Синод. Нов добротвор народни. Високопреосв. господин митрополит београдски Михаило. Са богословије. Са дворског ручка Монашка скупштина. „Српски Сион“.

У 39 броју. На превршњи имендан Њ. Величанства. Св. Синод. Њ. Светост, преузв. г. патријарх Георгије. Изасланство сомборске црквене општине код Њ. Светости. Високопреосвећени г. Михаило Грујић. У вечерњем листу „Н. Лојда“. Архидиј. конзисторија. Конзисторија и административни одбор епархије бачке. Са богословије Пратња Његове Светости. Изасланство сремске жупаније Војни помоћник у Реци. Најновији подхвати римске пропаганде на истоку. Догађаји у Смирни. Ради знања.

У 40 броју. Исправак новинарских вести. Њ. Светост, преузв. г. патријарх Георгије. Две тридесетгодишњице. Радња епарх. власти у Нов. Саду. Саборски Одбор. † Моја Гавриловић народни добротвор. Наш сликар и уметник Паја Јовановић. Изгреди у Загребу. † Сергије Пејић.

У 41 броју. Њ. Светост, преузв. г. патријарх Георгије. Високопреосв. господа епископи. Почасни грађани Загреба. Саборски Одбор. Архидијец, конзисторија. Прелаз у православље † Софија Јорговићка. Српско нар. позориште Главна скупштина „Матице Српске“. Беседа с играчком. Рецензија Јевреја.

У 42 броју. Архијер. служба. Школски Савет. Високопреосв. г. епископ бачки Герман. Г. министарски саветник угарски Јован Кламарик. За протопрезвитера пакрачко-дароварског. Прослава стогодишњице. Нашим свештеницима и цркв. општинама. Ш. Епарх. школ. одбор бачки Како Србин Бошњак поштује и слави своје крсно име. Попис људства у Србији. Скупшт. архидијецезалног удовичког свештеничког фонда. Г. Евгеније Летица. Одговор васељенског патријарха и св. Синода на енциклику римског папе.

У 43 броју. Крсно име св. патријарха Георгија. Архидијец, админ. одбор. 25-годишњица Патријарха Софронија. Главни одбор свештеничког удружења.

У 44 броју. Од председника одбора за прославу стогодишњице овдашње српске гимназије, богословије и благодјејанија. Монашко удружење у Србији. Одликовања. Добротвор српске школе. Скупштина архидијец, свештеничко удовичког фонда. Скупштина „Матице Српске“. Нек му се име зна.

У 45 броју. Молебствије за царицу и краљицу Јеленасету. Њ. Светост, преузв. г. патријарх Геор-

гије. Монашко удружење у Србији. Попуна патроната и кураторства новосадске срп. вел. гимназије. Задужбина Браће Михајловића у Сомбору. Број ученика и ученица на сомборској мушкој и женској учитељској школи. Из прорачунског саб. одбора краљевине Хрватске и Славоније. Посланицу прав српских архијереја митрополије карловачке. „Православни Американски Весник“. Нова јеврејска секта. Најјачи човек на свету.

У 46 броју. Четрдесетгодишњица. Произвеђење и рукоположење. Архидијец, конзисторија. После скупштине свештеничко-удовичког мировинског завода епархије бачке. Народни добротвори. Мала Катавасија. Из Загреба. Срп. прав. црквено-школска општина у Вршцу.

У 47 броју. Архијерејска служба. Високопр. г. епископ бачки Герман Поводом смрти блаженоупокојеног епископа Нектарија. Вршачка Епархијска управа Архид. админ. одбор Митрополијски Црквени Савет. Школски Савет. Св. Синод. Саборски Одбор. Монашко удружење у Србији. Црквена прослава у Пакрацу. Задужбина Симе Милутиновића. Преиначена односно допуњена наредба о назаренима Окружница упућена римокатоличком епископату у Угарској. Упозоримо пречасно свештенство. Штампарија А. Пајевића у Нов. Саду. Незаконита деца у Хрватској.

У 48 броју. Високопреосвећени г. епископ пакрачки Митрополит Николић. Патријарашки мандатар у Вршцу. Одложен састајак анкете. Архидијецезална конзисторија. Радња епархијских власти у Нов. Саду. Освећење цркве Сечујске. Духовни концерат. † Марија Вукићевићка.

У 49 броју. Св. архијерејски Синод. Митрополитски Савет. Архидијецезални административни одбор. Г. Георгије Летић.

У 50 броју. Нови дар Његове Светости, Патријарха Георгија. На св. Николу. Школски Савет. Радња епарх. власти у Новом Саду. Највеће звоно у Србији. Служба св. Петру цетињском.

У 51 броју. Саборски одбор. Радња епарх. власти у Нов. Саду. Срби и грађански брак. Безразложна и детињска приговарања. Слика „Слоба Срба“. † Јереј Георгије Месаровић. † Јереј Јован Апостоливић. Ослобађање манастира у Србији од државних пореза. Српска књижевна задруга.

У 52 броју. Божићни дар. Саборски Одбор. Извештај о раду епархијских власти епарх. вршачке. Богословско училиште у Рељеву.

Исказ скупљених прилога на „фонд св. Саве“. Стр. 15, 31, 61, 78, 95, 149, 175, 222, 276, 293, 356.

Прилози „фонду св. Саве“. Стр. 47, 62, 78, 110, 149, 175, 207, 276, 310, 326, 409, 638, 686, 731.

Обавести. Стр. 15, 110, 128, 146, 175, 156, 207, 253, 277, 310, 357, 374, 423, 507, 623, 702, 782.

Одговори уредништва. Стр. 15, 79, 110, 128, 149, 175, 207, 238, 293, 326, 356, 492, 654.

Одговори администрације. Стр. 79, 238, 731.

Читуља. Стр. 30, 77, 110, 149, 253, 356, 392, 408, 489, 558, 589, 686.

Искази скупљених прилога: За иконостас Храма св. великомученика Димитрија у Нађлаку. 62. За надгробни споменик св. Стевану Штиљановићу. Стр. 238. Приход од беседе приређене на Митров-дан 1895. у Карловцима у корист споменика митрополита Стратимировића, Димитрија Анастасијевића Сабова и осталих добротвора гимназије карловачке. Стр. 822.

Јавна молба. Стр. 239.

Исправци. 191, 238, 253, 277, 326, 374, 590, 816.

Књижевне вести и позив на претплату. Стр. 79, 110, 205, 206, 253, 277, 325, 341, 344, 458, 492, 507, 523, 573, 606, 654, 670, 687, 702, 731, 749, 765, 781.

Изјаве и јавне захвале. Стр. 174, 207, 253, 277, 294, 392, 492, 590, 654, 767, 822.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.IJILIB.RS

Год. V.

Број 1.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
 СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

УРЕДНИЦИ:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

Протојереј Јован Јеремић и Сава Петровић.

У Новом Саду у недељу 1. јануара 1895.

Божићна посланица Његовог Високопреосвештенства Господина Нектарија
 Димитријевића, Епископа вршачког.

НЕКТАРИЈЕ

по божијој милости православни Епископ вршачки, белоцривански, панчевачки, и т. д.

Свему пречасном свештенству и васколиком богочастивом народу богопасајете епархије вршачке благодат,
 милост и мир од Господа Бога и Спаса нашег Исуса Христа, а од Нас Архијерејски поздрав и благослов!

Весели се Јерусалиме, славите
 сви, који љубите Сиона: данас Бог
 сиће с неба на земљу, а човек се
 од земље к небу уздиже!

Стихира празника.

Са том духовном песмом, пуном одушевљења, радости и утехе, поздравља и слави света црква наша; поздравља и слави цео православни свет, данашњи светли празник: рођења Сина Божијег, Господа и Спаса нашег Исуса Христа.

„Бог сиће с чеба на земљу, а човек се од земље к небу уздиже!“

Са тим речма хоће св. црква, хоћемо

ми сви да изразимо: да смо схватили безкрајњу милост Свевишњег Бога, који данас на земљу силази, да нас, да цео род човечији, к себи, к небу узведе, те да смо према том схватању не само благодарни на тој незаслуженој милости, него да смо и готови, да ту милост Божију и заслужимо.

А како да се к небу уздигнемо? како ли да заслужимо ту милост Божију?

То нам је открио данас рођени Спас у божанственој науци својој, коју је овде на земљи, не Себе ради, него нас ради, и нашег спасења ради, проповедао.

Наука та, колико је узвишена и светла, толико је кратка и проста, да ју сваки лако разумети, дакле јој и лако следовати може.

Она нас упућује, да љубимо Бога пре и преко свега, да му се клањамо духом и истином, и да заповеди његове тачно и савесно вршимо; а у погледу ближњих, па и нас самих, свуда и свагда да нам лебди пред очима, и да нам буде правац: љубав и милост, истина и правда!

То је она лествица, на којој се човек к небу уздићи и Богу приближити може; то је оно спасоносно знамење, и оно неодрживо оружје, са којим је Хришћанство заблуде старог века победило, и целом друштву нов, етички значај, нову, идеалну садржину, и нов никаквим ниским земаљским теретом неспречени полет к својој опредељењу, а то је: к својој усавршењу и напретку, извојевало!

Све што имамо, све што знамо, све што устројисмо и уредисмо, сво то имамо хришћанској вери, хришћанском духу да благодаримо.

Вера је та, као што сви знамо, спасоносно упливисала, и упливисаће и од сад на све људе и народе, који се је са чистим срцем и са целом душом пригрлили, или је у будуће пригрле; а на против, сви људи и народи, који је не примише, или ако је привидно и примише, ње се не држе строго и савесно у сваком тренутку, у свакој прилици живота свог, ти људи и народи падали су и падаће увек из једне беде у другу, док се не упропасте.

За прву тврдњу имамо непобитних доказа у повесници развика човечијег од времена рођења Спаситељевог; а за другу тврдњу пружа нам доказа данашње стање целог друштва нашег.

Ко год прати појаве и јавног и приватног живота, приметиће, да у целом друштву данашњем влада опште незадовољство са свиме, што постоји; опште малодушије; општа зебња од идућег дана и општа сумња у будућност.

То су следи нехришћанског духа и правца, који данас влада, и којим су данас сви редом идеали и све редом уста-

нове, на којима је данашње друштво основано, потрешене и подкопане.

— Рушење свега, што нам је до сад свето и светло било, то је обележје наших дана!

Вера, и то хришћанска вера, и на њој основани морал, тај највиши идеал свију векова, са свију се страна, где у суштини својој, где у основним начелима, омаловажава и напада, и то не само приватно и од појединих, што је и до сад бивало, него јавно, и устмено и писмено; од читавих по целом свету распрострањених и тајним везама тесно скопчаних задруга, којима је једина цел, да привидно проповедујући хуманитет, у самој ствари све што је верско и црквено, систематично обарају; а на послетку нападају се поједине верске и црквене установе, већ и у неким државама јавно у највишим законодавним телима.

А чим мисле веру ту да замену? Каква други мелем мисле и могу ојађеној и очајавајућој дупи човековој да пруже?

Науком можда? Али ето свака струка науке, изузимајући једино такозвану ексактну — природну — исто се тако омаловажава и у сумњу доводи, као и вера?

Данас филозоф исто тако мало одушевљених приврженика налази, као и проповедник слова Божијег.

Те исте лоше среће је данас и државник, историчар, и државни економ, свима се њима довикује, да им се наука преживела, а статистичару се поругљиво каже: да је статистика: лаж у цифрама!

А природна наука, то је хладан без срца и осећаја рачун, који може да зида и подиже зграде и справе најдивније и најчудноватије, али не може, а и не иде на то, да згреје душу нити може да јој пружи ни утехе ни надежде, него на жалост, по самој природи својој, лако даје повода и прилике, да се развије себичност и саможивост, до крајности; до безумља!

Уз њу се уздигао и по целом свету раширио материјалистички правац, који само оно цени и уважава, што се измерити и избројати даје, а све друго одбацује и презире.

Том је правцу положила токорсе научни темељ новија природњачка школа,

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

са својим учењем о „борби за опстанак“, а то ће да каже: свако јаче створење има природно право, да свога одржања ради свако слабије створење уништи.

По том учењу дакле, сваки треба само и искључиво о себи самом да се брине, а све, што му је на путу, да утуче!

Има ли ту правде? има ли љубави? има ли бар човечности?

Утуда милиони и милиарди у неколико вештих рачунџија, а глад и невоља у небројеној сиротињи; отуда свакидашњи извештаји са новчаних тргова, да је тамо новаца и вредности у таком изобиљу, да не знају, куд да га девају? а овамо прочи свет, ма да се крваво зноји, сваку оскудицу трпи, јер једва хлеб насуштни може да зарди; и отуд је, напослетку, да данас не можеш узети ни један јаван лист у руке, у коме нема вести, о једној а и више проневера, и исто толико самоубијства.

Ето тако данас и с науком стојимо!

Наука сама собом, не само да не може веру да замени, него ако се не ослања на веру и морал, сав јој је рад не, као што би требало да дуде, спасоносан него убитачан; а с вером у свези, и на њој утемељена наука могла би већ овде на земљи рај да створи.

Али данашњи правац неће за рај и за небо, неће за љубав и милост, за истину и правду да чује, то су као и пожртвовање и самопрегоревање, бесмртност душе и вечни живот само идеали, који су се при измаку „просвећеног деветнајестог века“ преживели!

Но не само на идеале, него и на све практичне установе друштвеног живота исто се тако напада и њих тако хоће да поруше.

Узмимо само најважнију за све друштвену установу: државно устројство. Шта ту видимо? Видимо у свима државама, у монархичким тако исто као и у републиканским, незадовољство са постојећим стањем, и тежњу, да се стари ред обори и нов заведе.

То се види из тога, што данас нема ни једне државе, у којој се не траже „реформе“; и то већином реформе, које тако

дубоко засецају, да ако се изведу, од данашњег државног устројства ништа остати не може.

Има истина међу тим реформама таквих, за које се разлози навести дају, али има их по несрећи и таквих, од којих се човек већ при помислу на њих згрозити мора.

Тако једни хоће да укину лично имање, које крађом називају, и да га претворе у свима опште добро; други хоће да укину сваку власт и сваки закон, па нека ради, шта је коме драго; а трећи опет уче: све то није доста, треба рушити све што постоји, без сваког обзира и избора, а после шта ће бити — о томе нека се старају они који се још на рушевинама нађу.

Из свега до сад наведеног, излази жалосни закључак: да је данашње друштво изнурено, малаксало и изнемогло, и да му у скором времену предстоји катастрофа, какве свет још видио није, ако се данашњи материалистички правац, који је из грубе себичности потекао, не промене.

Такој промени не смемо се ни надати, све дотле, док се не обратимо извору живота и спасења: Богу, и светилу разума, којим је данас рођени Син Божији целу земљу обасјао.

У том светилу видимо, да је човек на то опредељен, да се непрестано усавршава, али да се усавршава не једнострано, него и телом и душом, и срцем и разумом подједнако.

Вера и наука, црква и школа, то је данас услов спасања за све народе, а у првом реду за нас Србље, који смо са свију страна туђим, моћним, нама ненаклоњеним елементима опкољени; а по себи већ малобројни и слаби, оно мало снаге што би имали, у бесмислену партајску борбу уложисмо.

За опстанак наш нужно је прво, да се оканемо већ једном међусобне борбе, а друго, да све спремимо, што треба, да туђинској навали одолемо.

И једно и друго можемо постићи само тако, ако се у цркви напојимо духом поуздања у Божију милост и правду, и духом братске љубави и слоге, а у школи скујемо светло оружје, које противничком

ништа не попушта, те тако удушевљени и тако наоружани, сложено и једнодушно устанемо на обрану највећих светиња на-

ших: наше вере, наше народности. — „Имјејај уши слипати, да слишит“, Амин!
У Вршцу, на Рождество Христово 1894.
Гореспоменути смирени Епископ

Нектарије с. р.

НА НОВУ ГОДИНУ.

Архипастирска љубав и велико родољубиво старање Његове Светости нашег доброг Архипастира, љубљене и узвишене поглавице црквене, св. *Патријарха Георгија*, за просветни развитак наш народни и за школу српску, засновало је, прошле године, на дан првог Просветитеља српског, велику мисао и положило јој темељ остварења — оснивањем „фонда св. Саве.“

Кад узмемо у обзир опасност, која неминувано прети нашој српској основној школи у Угарској; кад у рачун узмемо вапај за својим школама у Троједници и Угарској; и кад знамо, да та опасност није привидна ни пролазна, а да је вапај сасвим разложен, — онда нам величина мисли, којом је заснован „фонд св. Саве,“ излази на око у својој пуноћи, као што нас и потреба таквог фонда присиљава на осећај дужности, да тако благотворан фонд обрчке прихватимо, приложима својим потпомогнемо и умножимо, како би што пре могао учинити оно, ради чега је основан.

Кад слушасмо и слушамо непрестани лек наш за школе и о школама нашим, онда је природно било закључивати и надати се, да ће мисао „фонда св. Саве“ одјекнути у сваком српском срцу, а да ће смер и цел тога фонда покренути све дарезљиве и родољубиве српске руке, да свака, по својој снази и дужности, залије ту мисао, те омогући остварење цели и подупре смер тога фонда.

Тако је мислио и узвишени оснивалац „фонда св. Саве,“ кад је велику мисао заснивао и у дело почео приводити; тако се надао и наша највиша автономна школска власт, Митрополитски Школски Савет, кад је ту мисао са захвалношћу прихватио и учинио проглас на српски народ, те позвао га, да приложима својим основани већ фонд потпомогне.

Али, како се горко, до сад, увелила истинита љубав и родољубиво старање узвишеног осниваоца, за мезимче своје, српску основну школу; како га је у очинској бризи за њу

заболело, кад се осведочити морао, да вапај наш за школом својом није вапај срца, него усана, да одушевљење наше, за школу своју, није — истинито! Какво је тужно разуверење наилазити морало, ево већ годину дана, на брижног Архипастира нашег, кад је морао да се уверава о грозној истини, да ми своју школу народну дотле љубимо и жалимо, док не дође до чепа; а да ју бранити умемо само речима, у којима ни опасности личне, ни жртве новчане не бива!

Какве црне мисли морадоше обузимати и нашу највишу автономну школску власт, кад је искусити морала, да јој онако очајно и из душе подигнути глас к народу своме, а у име опстанка школе његове, одзива не добија!

Какве и нас неутешне, а кобне мисли и слутње не нападају, кад смо после свега онога, што је било за ово годину дана неодушевљаја за „фонд св. Саве,“ а на рачун српске школе, присиљени, цифрама и чињеницама, да се запитамо: да ли наш народ, да ли његова интелигенција, да ли наше родољубље има још љубави за српску народну школу? Или, да ли водимо довољно рачуна о посљедицама нељубави и нехаја свога за школу своју?

Још је доба, да нам одговор, на ово очајно питање, не узмора бити на срамоту и на несрећу народну.

Ево још прилике, да се тргнемо из нехаја, да покажемо, да смо живи и да живити желимо; а да са пуном збиљом појмимо, шта је основна школа народу у положају народа нашег. Ево још прилике, да се оканемо ситница, па да пригрлимо ствар, и да докажемо, да нам је школа народна мезимче, за које још ране имамо.

Божињи глас узвишене поглавице наше, св. *Патријарха Георгија*, пружа нам ту прилику. И, не затварајмо срца пред Архипастирским и очинским гласом своје поглавице, јер тај глас долази из срца Његова а подиже га племенита Му и јака љубав,

истинито одушевљење за школу нам српску. Одазовимо се гласу шоме, јер га подиже уверење поглавице наше: да нам је српска школа један услов народног оцштанка. Одазовимо му се, јер то од нас тражи Српство, оцштанак и напредак српски. Одазовимо му се, јер нас на то опомиње и иреклиње дух светогга Саве.

Јер, зар ћемо Му спомен и од сад прослављати, а школу српску заборављати; ил' ћемо се и од сад поносити светитељским именом Прoсветитеља свога и оца нам књиге и школе српске, а — за школу, а за Српство подмлатка нам, срца не имати?!

О, да нам деца, да нам Српчад мила, проговорити уме, и са њезиних усана чули би поражавајуће питање: зар нас Српчад остављате, оци наши, без српске књиге и школе, јер вам је жао новца, а не жалите, да нас изгубите и без српског вида оставите?

Чувајмо се, да нам потомство на гробовима не испише: оци наши нам Српства не сачуваше; оци наши у ситницама Српство заборавише.

А зар тако неће бити, ако за школу своју узжалимо дати — колико можемо? *Да, школи ћемо даши, ако приложимо „фонду св.*

Саве“; Српству ћемо жртовати, ако дамо „фонду св. Саве“. Пошомству ћемо се одужити, ако се не задужимо „фонду св. Саве“.

А тако велимо зато, јер смело и са разлoзима можемо рећи: питање „фонда св. Саве“, питање је данас српске школе и свега што српска школа Српству дати има.

А кад је тако, чинимо и ми апел на све Србе, обраћамо се народу нашем: црквеним општинама, свештенству, учитељству и свој интелегенцији нашој; нашим поседницима, трговцима и занатлијама: приложите, и скупљајте прилоге „фонду св. Саве“, де год доспете и кад год се прилика нађе. Сваки, и најмањи, прилог „фонду св. Саве“, биће измирна и запаљено кандилце светитељској љубави и успомени св. Саве; биће милошта Српчаци нашој, биће дар Српству, — а блаженство души вам и срцу српском.

Тако отпочнимо нову годину, тако истрајмо у њојзи, па да се и сами зачудимо, шта ми Срби можемо за годину дана учинити — кад хоћемо да смо: људи, Срби, браћа и Немањин сој. Ако смо такви, тако ћемо и учинити.

У то име, сретна ти, народе српски, нова година!

Чаю воскресенїа мертвых.

Један од најглавнијих ступова на коме Хришћанство почива јесте догмат о будућем васкрсу мртвих, с тога смо ради да о њему коју прозборимо.

Ако прелистамо историју старог, дохришћанског времена, видећемо да се вери у васкрс мртвих — што ће рећи: да ће мртва тела устати из својих гробова и по ново се с душом својом сјединити, — једва, једва може наћи трага. Па и што би се нашло, све је то — разуме се — нејасно и непоуздано. Стари Грци, а по њима и Римљани вероваху да постоји неко аветињско царство (царство духова) камо су душе умрлих одлазиле, одакле су само душе врлих јунака (ироја) и полубогова одлазиле у више светове. Па ипак се налази трага народном веровању: да судбина мртвих зависи од живота им на земљи, јер је постајао — по народном веровању — подземни суд, у коме се свима мртвима судило и по

коме су они, који су били зли, доспевали у Тартар на вечите муке, дочим је одабране љубимце богова очекивало бесконачно блаженство на јелисејским пољанама. Но то веровање не може се никако довести у склад са оним првобитним пристаништем, камо су сви после смрти морали доћи, јер просте бестелесне сени не могу осећати нити радости, нити пак мука какових. Стари су философи покушавали да помоћу науке учврсте веру у бесмртност душе; но до каквих нејасних и слабих резултата дођоше на основу својих истраживања и спекулација, најбоље нам показује учење Сократа, Платона или Цицерона и других. У такозваним мистеријама налазимо на симболички приказану веру у васкрсење, но и ту једва да се опажа нешто трага од истине, јер се све то губи у оним силним, уједно и смешним, и презрења достојним заблудама. Само код старих Персијанаца (Парза) налазимо на систематски

удешену науку о васкресу мртвих. По њиховом веровању морали би сви људи поумирати кад дође *Сосијон*, трећи син *Ормуздов*, пак би пак би онда са свима дотадањим покојницима силом Ормуздовом сви опет васкрсли из мртвих. Тело би се излучило из разних елемената: кости из земље, крв из воде, коса из биља, а живот из ватре. Затим би одмах наступио општи суд, а иза тога преображај целог света.

У овом смислу имали су и стари Јудеји такође своје представе и своју науку, која је од особитог значаја. Код старих Јевреја, до ропства, беше веровање у овом погледу сасвим слично веровању старих Грка, јер њихов *Шеол* не беше ништа друго до царство неко, у које се земаљски покојници преселе, и тамо живе, али без икаквих осећаја. Но покрај тога су ипак веровали да по неки мртваци устају из својих гробова, те спојивши се с душом одилазе на небо. На томе се оснива и оно, истина индивидуално, али ипак распрострањено, веровање у васкреснуће, о коме старозаветни писци говоре. Тако на пр. у књизи „О Јову“ (гл. 19. ст. 25—27.) пише: „Али знам, да је жив мој испкупитељ и на последак да ће стати над прахом. И ако се ова моја кожа и рашчини, опет ћу у телу своје видети Бога. Ја исти видећу га, и очи моје гледаће га, а не други.“ — А псалмопевац вели: „Свагда видим пред собом Господа: он ми је с десне стране да не посрнем. Тога ради радује се срце моје, и весели се језик мој, још ће се и тело моје смирити у уздању; јер нећеш оставити душе моје у паклу, нити ћеш дати да светац твој види трулост“ (16, 8—10). А у псалму 17. ст. 15. говори: „А ја ћу у правди гледати лице твоје; кад се пробудим бићу сит од прилике твоје“. А у псалму 68. ст. 20. каже: „Ово је Бог наш, Бог спаситељ, у власти су Господу врата смртна“.

Но вера у васкресење из мртвих учврстила се код Јудеја тек након коначне пропасти јудејског царства, и то у свези са чврстом надом, да ће Месија по ново успоставити народну им теократију. Вера та никако се не може идентификовати са надама, којима се изабрани народ кренио с погледом на политички преображај, него се има схватити баш у том смислу, да су Јудеји веровали чврсто, да ће преминули праведници по ново оживети, да учествују у обновљеној народној слави и величини.

Овамо спада прво и прво симболичко пророчанство пророка Језекиља у гл. 37.: „Рука Господња дође нада ме, и Господ ме изведе у духу и постави ме у сред поља, које бијаше пуно кости. И проведе ме покрај њих унаоколо, и гле, бијаше их врло много у пољу, и гле, бијаху врло сухе. И рече ми: сине човечији, хоће ли оживети ове кости? А ја рекох: Господе, Господе, ти знаш. Тада ми рече: про- рокуј за те кости, и кажи им: сухе кости, чујте реч Господњу. Овако говори Господ, овим костима: гле, ја ћу метнути у вас дух и оживећете. И метнућу на вас жиле, и обложућу вас месом, и навући ћу на вас кожу, и познаћете да сам ја Господ. — Тада стадох пророковати, како ми се заповеди; а кад про- роковах, наста глас, и гле потрес, и кости се прибираху свака ка својој кости. И погледах, и гле, по њима изидоше жиле и месо, и озго се кожа навуче, —“ и т. д.

Па с каквом нам тек поузданом извесношћу пророк Исаија објављује веру у васкресење из мртвих. Чујмо само шта вели у глави 25, 7—8.: „И Господ над војскама поквариће на овој гори застирач којим су застрти сви народи, и покривач којим су покривени сви народи. Уништиће смрт за увек“. А у глави 26. ст. 19. вели: „Оживеће мртви твоји, и моје ће мртво тело устати. Пробудите се и певајте који станујете у праху; јер је твоја роса — роса на трави, и земља ће изметнути мртваце“.

Пророк Данило опет вели: „И много оних који спавају у праху земаљском пробудиће се, једни на живот вечни, а други на срамоту и прекор вечни“ (12, 2.).

На ово нам се обично довикује, да је ту веру прицепила на народ секта фарисејска и довела је до таковог савршенства, указујући на разлику између њих и Садукеја. Садукеји су се у овом погледу придржавали старог народног мишљења, по коме истина беше неко царство мртвих — Шеол, али представа о томе бејаше јако слаба и нејасна, јер се тек о по гдекојем покојнику приповедало, да се после смрти дао видети или да је васкрсао из мртвих. — Овај је приговор нашао тим јача одјека, што су Фарисеји признати од свега света као прости притворице. С тога држимо да неће бити с горег, ако мало поизближе расмотримо те две партије јудејског народа.

Фарисеји (име значи: *одабрани*) сачиња-

ваху за владе Макавејаца особиту религијозно-политичку партију, држећи се у свему најстрожије слова старог закона; као такви сачињаваху жестоку опозицију црквеној аристократији, која је под именом *Садукееја* од обновљења храма па све до првог столећа пре Христовога рођења, како у духовним, тако и у политичким стварима стајала на челу народа.*

Испуњавајући најстрожије свако законско наређење, подизаху Фарисеји уједно и сваком даном приликом глас свој у обрану части и слободе народне, — те за кратко време дођоше до таког уважења у маси народа, да су их последњи Макавејци, као опасне људе, жестоко гонили. Но Фарисеји не само да су се одржали, већ су своје охоле противнике Садукееје

* Садукеејима се зваху из почетка потомци првосвештеника Садока (Садокити); но касније је тим именом прозвана цела једна партија у народу; а по сличној једној речи јеврејској има то име да значи: „правозаконици“

тако притисли уз зид, да су их и у верски савет морали примити. Садукееји се придржаваху свештеничке службе у најстрожијем смислу, дочим је књижевност била у рукама Фарисеја. И у томе се ето разликоваху једно од другог. Па кад узмемо уз то и тадашњи дух времена на око, наиме ону струју која је овладава јеврејским народом после вавилонског ропства, онда нам не ће ни мало чудновато изгледати што су аристократски Садукееји, као привилегисани свештеници, све већма и већма били потискивани и што им је углед у народу све то већма падао. У свима синагошким општинама вођаху главну реч Фарисеји, јер су и све позиције у истима биле у њиховим рукама; то их је опет доводило у непрестани дотицај са народом. А кад се уз то дочепаше и врховног савета, тада на брзо отеше маха над Садукеејима, и поведоше народ за собом.

(Наставиће се).

РИЈЕЧ У ДОБРИ ЧАС.

Ко себе може прегорјети поради добра опћега, хоће признати, и посвједочити, да велики неуспјеха нашега у прошлости ваља тражити у нама...

Ми у јавнијем пословима нијесмо поготово никад умјели процијенити вријеме и прилике и људе у њему. Нијесмо скоро никада промозгали како треба о вјероватнијем узроцима појава покриједи нас и нашој сусједној и подаљој околини. Још мање хтједосмо себе морити могућијем па и неизбјежнијем пошљедицама онијех појава. Нити смо се пуно трзали због тога што се јуче збило, нити смо разбирали о ономе што ће сутра морати доћи. Живјесмо у јавном животу народњем по сокачки, на царче, бива, с руке у уста...

По пошљедицама те назови тактике и у њој мудрости, у нас се редовно о свакоме и свачему прије разбирало и рјешавало, него о себи и својем јаду, посебном кано и опћем. Намегамо се незвани за савјетнике и браниче и тамо, гдје нас нису тражили, па гдје нас, по том смијеру, нијесу нити могли нити смјели ни очекивати. Англија би нам ближа него, бива, наша авлија. Својијех послова сјећасмо се истом онда, кад виле присијеше очима, кад свака по-

моћ би и оста узалуд. Ту на ријечи, а камо ли на дјелу, не знадосмо бити на мјесту у часу одсудном. На вријеме потјекосмо и стигосмо обично само тада, када је требало својем рођеном замјерити, своје рођено занјекати.

Зло је без мјере ондје, гдје једни граде други разграђују. Ну гдје се са људскијех слабости и страсти, које су у исти мах и слијепе и бијесне, на своје и својега попријеко гледа, све квари а ништа не подиже и не утврђује, ту је и зло и наопако.

Тако је у нас било. И камо лијепе среће наше, да је само било! Ма се и одвећ брзо увјеравамо, да ни данас није друкчије, није боље. Ну гдје и да буде, кад све око нас свједочи, да се у прошлости нијесмо ни чему бољему поучили, кано што нијесмо нити заборавили, што је без сваке вриједности, што нас дијели, слаби, обара.

У таквијем приликама тјеши нас макар и најкромнији појав, који свједочи, да злу нашем, ма како да је големо, може бити лијека, само ако свјесно и савјесно, дакле смишљено, прегнемо дјелати око лијечења.

О таквом једном смишљеном покушају за лијечење пуно биједног стања у нашој народно-

црквеној аутономији намјерни смо овдје коју прозборити.

Сјећамо се, да је прије неку годину, по сриједи Новог Сада, један од тамошњијех дјеловођа табора браниковачког, љуто био процвиљео, што нијесмо срећни да при врховној власти државној имамо сталне извјестиоце својијех права и потреба и на њима заснованијех потраживања.

Сјећамо се, даље, да је у оно вријеме један од поборника умјерена правца упозорио реченог дјеловођу, да није тестир у јавнијем пословима осијецати по ћефу и инату, већ једино по историјскијем чињеницама. А ове да свједоче несумњиво, е извјестиоце своје на мјесту највишему изгубисмо и са гријеха нашијех опорбењака.

Сјећамо се, напошљедак, да је ствар извјестиоца по пословима наше цркве и наше нар. цркв. аутономије и у овоме гласилу, у некрологу пок. патр. и нар. цркв. тајнику И. Ђирићу, поново потакнута, те је писац некролога наше мјеродавнике позвао и умолио, да ту дијелу и корисну замисао прихвате и дјелу приведу.

Колико је у том правцу по нашијем старјешинама дјелано и са каквијем успјехом, то ми, овамо по страни, нијесмо у стању пресудити. Али смо увјерени, да наши мјеродавни кругови ни по овој ствари нијесу сједили скрштенијех руку. За то нам јемчи већ опћи правац, који је са избором новог патријарха Георгија уљегао у живот наш народно-црквени, гдје се прихваћа, покреће и утврђује свако дјело, које цркви и народу може користити.

По пошљедицама тог правца ускреле су и мало прије поменуте новинске расправе, на вјероватно и ријеч заступника Ђурковића у прорачунском одбору заједничког нам сабора у Будимпешти. Ријеч ова ставила је питање извјестиоца за послова наше цркве и наше нар. цркв. аутономије, на највишем мјесту управе државне, поново на јавност и на претрес.

Заступник Ђурковић захтијевао је од угарског министра богоштовја и просвјете, да се, при врховној државној управи у Будимпешти, за послове наше цркве и народно-црквене аутономије, постави посебан извјестилац, који да има одлучна утјецаја при рјешавању питања и предмета, који се односе на цркву нашу и иду у оквир наше нар. цркв. самоуправе, а по праву врховног надзора подлеже развиду по власти државној.

Полазећи са станишта, да је наша митрополија-патријаршија кано такова у земљама круне св. Стевана једна и нераздјелива, и да и наша црква и народ наш у опсегу митрополије једну исту и тако исто нераздјеливу аутономију наредно-црквену уживају, захтијевао је заст. Ђурковић и једног извјеститеља са сједиштем у Будимпешти.

На ови захтјев заст. Ђурковића одговорио је угареки министар барун Етвеш, да увиђа његову основаност, јер да и сам осјећа потребу извјестиоца за послове наше цркве и наше нар. цркв. аутономије. Додао је јоште, да ће на вријеме учинити што треба, да се поднетом захтјеву удјелотвори. Тога ради да би се већ у прорачун ове године извјесна свота имала уврстити.

Акопрем ми исповиједамо, да од свагдањег митрополита-патријарха не може бити ни мјеродавнијег тумача, ни упливнијег браниоца законима зајемченијех права наше цркве и наше нар. цркв. аутономије, нијесмо тога ради нити вољни нити намјерни порицати потребу и корист установе сталнијех извјестилаца на највишем мјесту државне управе, бива на влади.

За ово непорицање има пуно разлога. Прије свега достојанство митрополита-патријарха као таковог не подноси и не допушта, да старјешина цркве нам стародревне у свако доба буде, бива, на никшану. Исто тако захтијевају интереси и цркве и народа, да митрополит-патријарх као представник наше цркве и предсједник врховнијех власти наше нар. цркв. аутономије, према претходнијем корацима и одлукама фактора изван цркве нам и народа, остане посве необвезан. Мимо вако одрешенијех руку, доћи ће у добри час старјешини наше цркве и начеонику нар. цркв. нам аутономије, кад о намјерама мјеродавника озго буде свагда на вријеме могао добијати и давати тачна и исцрпна службена обавјештаја, јер ће се тако обезбиједити правилност и законитост ријешења које буде слиједило.

По овоме видјети је, да односни извјестилац мора у подједнакој мјери имати и повјерење мјеродавника озго и нашег митрополита-патријарха, на којег ће се често морати обраћати. Мимо то мора он бити темељито образован човек, добар јуриста и посебице добар познавалац свију установа наше цркве и наше нар. цркв. аутономије. Јер питања у која ће он зван

бити утјецати, неће се односити на ситуацију администрације црквене и автономне, него ће му требати на своја умна плећа прихватити крупна питања односа наше цркве према држави и другијем вјероисповједима, као и односа наше нар. цркв. автономije и њенијех уставова према државном уставу и законима државе, у колико се једно на друго односи, једно друго додирује и потребује.

Јасно је дакле и несумњиво, да такав извјестилац треба да буде син нашега народа, и да му се мора дати положај који значају нашег народа и достојанству наше цркве у држави потпуно одговара. Ми ово нагласисмо поглавито с тога, што се с неке стране казује, да ће у прорачун државни уки свота од 12 - 1400 фор. за односног извјестиоца за послове наше цркве и наше нар. цркв. автономije. Такова плата одређује се пероводнијем чиновницима при владиним уредима. Ми би у таквом звању све пре могли видјети и признати, него извјестиоца за послове, који су за нас што и очи у глави. У томе дијелимо потпуно мишљење пица некролога пок. нар. цркв. тајнику Исидору Ђирићу, који је већ тада очитовао, да нама требају извјестиоци, који ће то бити у сваком обзиру, а да нам нијесу нужни голи фигуранти, који ни по чему не одговарају имену које носе. Та дотични извјестилац има за нас значај управ министра наше цркве и наше нар. цркв. автономije, па би као такав у чиновничкој хијерархији морао добити барем положај секционог савјетника. То би одговарало колико толико значају наше цркве и нашег народа овде, а звање каквог помоћног конципиете, и томе слични положаји, били би проија и на цркву и на автономiju, а мимо то би отуд по васколики наш нар. цркв. живот могле да се изроде опасности, много крупније од онијех, којима смо изложени без таква називи-извјестиоца. За то, или извјестилац који ће то у ствари бити, а не тек по имену, или боље нек останемо и даље без њега. Ну ми се уздамо, да ће наши мје-

родавни фактори наћи пута и начина, да се питање ово ријеша онако, како то захтјева углед и значај цркве и народа и користи нар. цркв. автономног нам живота, чему ни мјеродавници државни немају разлога бити противни.

Под једнијем хоћемо овдје нагласити, да по нашем увјерењу није довољно поставити једног извјестиоца са средиштем у Будимпешти. Јесте, да је црква наша једна и да су права наша нар. црквена истовјетна у земљама круне св. Стевана. Али нијесу на том земљишту, бива у ужој Угарској и у нас, ни политичке ни опће прилике истовјетне. Доста је нагласити, да је наша домовина у стварима богоштовнијем и наставнијем неодвисна од законодавства уже Угарске. Отуд се могу ласно излећи компликације, које би, какве смо ми среће, вјероватно пале на нашу грбачу. Довољно је да напоменемо, да би се у нашој домовини тешко дозволило, да онај извјестилац, кано чиновник угарске владе, из Будимпеште утиче на рад богоштовног и наставног одјела владе земаљске у Загребу, која је по том раду посве неодвисна према Угарској.

С тога би се морала успоставити два извјестилачка мјеста за послове наше цркве и наше нар. цркв. автономije: једно у Будимпешти, а друго у Загребу, за које потоње вриједи такођер све, што мало прије о извјестиоштву том у опће рекосмо.

С овијем допунама и исправцима примамо добродошлицом лијепу замисао о извјестиоштву за послове наше цркве и наше нар. цркв. автономije у Будимпешти и Загребу, уверени будући, да ће наши мјеродавни кругови тој замисли и хтјети и умјети дати облик, да она буде не само лијена него и корисна и цркви и народу, што даље све боље.

Заступнику Ђурковићу нека је хвала да је мјеродавне државне кругове на ту мисао подсјетио и за њу и оце домовине загријао.

У *Банији* недјеље Праотаца.

— 2 —

Треба ли „второбрачне“ пред венчањем питати: „имају ли искрену и сталну вољу ступити међусобно у брак?“

Прочитавши горње питање, може бити, да ће многи брат свештеник запитати: па зар се још о том питању може расправљати, — зар оно

није сваком свештенику јасно? Но да би разјаснили повод, за што ово питање на решење стављамо, ваља нам напоменути, да то чинимо

из разлога: 1., што смо дознали, да се у нашој богословији „литургика“ предаје дословно по књизи протојереја П. Лебедева у којој се учи, да се венчање „второбрачних“* од венчања „првобрачних“, између осталог, разликује и у томе, што се „другобрачници“ не питају за слободну вољу за ступање у брак; 2.) што смо заиста и сами наишли у једној руској обредној књизи: „Пособіе къ изученію устава богослуженія православной церкви“ од Константина Никольскога, на стр. 705., на овај пасус: „При вѣнчаніи второбрачныхъ брачующіеся не вопрошаются о „добровольномъ и непринужденномъ“ ихъ вступленіи въ бракъ“. Е да ли је то заиста пракса у руској цркви, да се „второбрачни“ не позивају, да изјаве своју слободну приволу за брачну сvezу, ми позитивно не знамо; но из наведене две руске литургије даје се закључити, да је то тамо обредни пропис, који ће ваљда имати некога свога основа. О томе би нас могао извести који од господe, који је у Русији дуже времена био и тамошње црквене обреде боље упознао. — Истина у нашем „Требнику“ у „послѣдованію вѣнчанія второбрачныхъ“ нема о томе питању ни спомена; но ми мислимо, да је то с' тога изостављено, што се то по себи разуме и што је при венчању „првобрачних“ већ споменуто.

Имајући о овој ствари своје основно мишљење, у кратко ћемо навести, шта нам је у овој ствари јасно, а шта не. Знамо, да православна догматика овако дефиније тајну брака: „брак је тајна, у којој се по изјављеној слободној приволи за ступање у брак, молитвом и благословом свештеника низводи на жениха и невесту благодет, која освећује и утврђује њихову брачну сvezу у коју ступају ради узајамне помоћи и законитог рађања и васпитавања деце.“

Знамо, да православна догматика учи, да су за ваљаност сваке тајне нужни ови услови: 1.) лице, које тајну с вером прима; 2.) правилно рукоположено свештено лице (пресвитер или епископ), које тајну свршује у име св. Духа, који ју невидљиво обавља; 3.) материја или видљива твар, као знак, преко кога се благодат божија невидљиво саопштава; 4.) исвесна формула речи или молитве, коју при вршењу тајне изговара лице, које тајну свршује и помоћу које свештеник освећује тајну силом св. Духа.

Знамо даље, да *видљиву страну* у тајни брака сачињавају ова два *битна* чина: 1.) свечана из-

јава жениха и невесте пред лицем цркве, да драговољно ступају у брачну сvezу; 2.) свечани благослов њихове брачне сvezе, кога изговара свештеник, полагајући венце на главу жениха и невесте: „вѣнчается ракъ Божій (рава Божіа), къ ракъ Божіей (къ ракъ Божію). во имя оца и сына и святаго Духа.“

Кад се даље узме у обзир, да је изјава жениха и невесте, да драговољно у брак ступити желе, неопходни услов за правилно склапање брачне сvezе, — онда је по себи јасно, да, кад се пре венчања не пита, имају ли будући супрузи искрену жељу за ступање у брак, да онда томе венчању оскудева један претходни битни услов и саставни део видљиве му стране, те је и сама тајна непотпуно и неправилно обављена.

С обзиром на све речено, чудимо се, да је поменута примедба при венчању „второбрачних“ могла ући у руске обредне књиге, а кроз ове и у нашу богословију као обредно правило; па желећи и наше свештеничке кандидате и ону браћу свештенике, коју би оваке примедбе у руским књигама у „недоумкніе“ довести могле, у овом важном питању на чисто извести, — молимо позване стручњаке и браћу свештенике у опште, да нам на основу поузданих података разјасне, на чему се оснива поменута забрана о изјављивању добровољне приволе к брачној сvezи при венчању „второбрачних“ и има ли јој места у православној цркви; а уједно да нам уз поуздану мотивацију кажу, треба ли „второбрачне“ овако исто питати имају ли вољу у брак ступити пред самим венчањем као и првобрачне, — или не?

Један свештеник.

И у делу протојереја П. Лебедева: „Наука о богослуженіи православной церкви“ (Москва 1890), II део стр. 133., каже се изрично: „второбрачные не вопрошаются о свободномъ произволеніи на вступленіе въ бракъ“. А као што смо дознали, то не питање другобрачника за „приволу“ није само учење руских теоретичара, него је оно и у пракси руске православне цркве. Обратили смо се уредништву петроградског „Црквеног Весника“ са питањем: на чему се оснива та пракса у руској цркви и чиме се она мотивише и оправдава? Славно уредништво тог познатог руског црквено-богословског листа у своје 47 бр. од пр. године, имало је доброту одговорити на наша питања ово: „Практика православной церкви русской въ этомъ отношеніи вполне устойчива и однообразна, такъ какъ опирается на Требникъ, въ которомъ для вѣнчанія второбрачныхъ положенъ особый чинъ съ отсутствіемъ формулы опрашиванія о согласіи (consensus) на бракъ и дру-

тими значительными отличиями отъ общаго чина вѣнчанія. Но, замѣтимъ, чинъ этотъ употребляется только тогда, когда вѣнчаются вдовецъ и вдова; но если одна только сторона второбрачная, вѣнчаніе производится по чину первобрачныхъ. Отуеувіе опрашиванія о согласіи въ чинѣ вѣнчанія для второбрачныхъ съ точностію объяснить не легко; но можно думать, что оно есть слѣдствіе желанія по возможности сократить и отнять значительную долю торжественности у чина вѣнчанія брака второбрачныхъ, какъ такового, на который церковь всегда смотрѣла и смотритъ какъ би на нѣкоторое нравственное несовершенство. Кромѣ того, этимъ какъ би предполагается безцѣльность вопросовъ о согласіи предъ лицемъ церкви у тѣхъ которые, зная указанный взглядъ церкви на 2-й бракъ, все-таки заявили свое стремленіе къ оному, и которые, какъ люди опытные не могутъ быть къмъ-либо принуждаемы къ браку“. А то значи: „Практика руске православне цркве у том је одношају са свимъ постојана и једнолика, јер се оснива на Требнику, у ком је за венчање друго-брачнихъ прописан нарочити чин *у ком нема формуле за испитивање о пристајању (consensus) на брак* и у ком су означене и друге важне разлике од општегъ чина венчања. Но, примећујемо, да се тај чин употребљава само онда, кад се венчавају удовца и удовица; но кад је само једна страна другобрачна, извршује се венчање по чину первобрачнихъ. Што у чину венчања за другобрачне нема испитивања о пристајању, то није лако с тачношћу објаснити, него се може мислити, да је то услед жеље да се по могућности скрати и одузме знатан део торжественности у чину венчања брака другобрачнихъ, као таковога, на који је црква свагда гледала и гледа као на неко нравствено несавршенство. Осим тога, тиме се некако предпоставља, да нема цели питати за пристајање предъ лицемъ цркве оне, који су, знајући за наведено гледниште цркве на други брак, ипак хтели да ступе у исти, и који, као искусни људи, не могу ни од кога бити приморани на брак.“

Ова мотивација и правдање праксе непитања другобрачника за „привола“ (consensus) не може нас задовољити, ни уверити о основаности и оправданости таке праксе, тим мање, јер у њој нема позитивности, што се види из речи: „съ точностію объяснить не легко, но можно думать“. — Међутим хвала нека је на одговору. Практика наше цркве је, да се и другобрачници (кад су такови и жених и невеста) питају за привола и да предъ сведоцима, при самом венчању, дају своју изјаву о тој приволи. Ту праксу брани ето и наш г. писац. Ми ћемо га потпомоћи и са своје стране додати ово:

У руској цркви се на други брак гледа као „на нѣкоторое нравственное несовершенство“ из истихъ разлога, из којихъ га је блаженіи Тертулијан још назвао: „толерисанимъ блудомъ“. У такомъ *етичкомъ* суђењу — безъ икаквогъ обзира на догматичко-правно (каноничко) суђење — о другоме браку, морамо тражити, дакле, узрокъ непитања другобрачника за „привола“. Но тако једнострано посматрање другобрачника и на основу такогъ посматрања благо-

силање другогъ брака безъ изјаве и привола друго-брачника, очевидно је на штету његове догматичко-правне ваљаности.

Непитањемъ другобрачника за привола, руска пракса хоће да постави *етичку* разлику између првога и другогъ брака; хоће да ослаби, донекле, благословъ цркве, који ова даје и другоме браку; хоће да покаже, како црква други брак не благосиља ономъ *вољомъ* као што благосиља први брак, и како другоме браку одузима онај узвишени, наравствени значај, којегъ има први брак.

Но, на тај начинъ постављати *етичку* разлику између првога и другогъ брака, и очигледномъ ју чинити, пре свега је противъ догматичко-правногъ учења о браку, по којемъ се тајна брака, безъ изјаве и привола брачника, благословити, а бракъ склопити правоваљано не може.

Надаље је *тако* истицање *етичке* разлике између првога и другогъ брака и сувишно, јер ту и таку разлику довољно утврђује и представља цео чинъ посљедованија другобрачника самъ собом. Н. пр. обрученіје на средъ храма, а не предъ царскимъ дверима, као кодъ первобрачника; за тимъ цео садржајъ молитава у томе посљедованију, из којихъ се довољно увиђа, да црква други бракъ благосиља само изъ снисхођења према слабости и грешности људској. Ту разлику сведоче и истичу и сами венци „удовички“, које је пракса црквена увела.

И бракъ другобрачника је — *бракъ*. О томе спора бити не може. А кад је бракъ, онда је и за њега цуноважно и одлучно догматичко учење о браку, као што је привола (consensus) и брачника у њему, неопходанъ условъ за ваљаност његовогъ склапања и благослова.

Догматика је једна. Предъ њоме је други бракъ оно исто, што и први. Разлику између њихъ поставља тек — моралка. Литургика, пакъ, благосиљања како првога, тако и другогъ брака, има се равнати по учењу догматике, а не моралке. Учење догматике знамо; а док оно постоји, дотле се пракса непитања за привола другобрачника мора сматрати као — противъ догматике тајне брака.

Захтеви догматике су категорични и апсолутни. Њихъ не може ни ослабити, ниги изменити, ни наравствена висина или цена другогъ брака према првоме браку.

Према томе и другобрачници се имају, при благосиљању брака имъ, питати за привола њихову за ступање у бракъ, те у погледу тога изјавити, тако исто као и первобрачници.

У рускимъ требницима нема у чину посљедованија „о второбрачныхъ“ упутства за то, ни односнихъ питања: „вопрошаеть іерей жениха, глаголя: имашли произволеніе благое“ и проч. Нема свега тога ни у нашимъ требницима. У рускимъ нема у новије доба за то, јер се тако затекло од старијихъ времена, а нема ихъ ни за то, јер је тамо пракса спорногъ непитања. У нашимъ требницима нема за то, јер су они још понајвише руски, или по рускимъ прештамани. А кад ихъ будемо од сада сами редиговали и штампали, као што ће и то једанъ задатакъ манастир-

ске штампарије бити, односна ће питања ући у наше требнике, јер ће то захтевати догматика с једне, а пракса наше цркве с друге стране.

Зашто у руским старијим требницима односних питања нема? И ми ћемо признати: „св. точношћу објаснити не лако, но можно дужати“, да их нема зато, што је потреба тих питања за свакога свештеника јасна била, а што је формула питања међутим изложена већ у посљедованију првобрачних. Јер кад би се дозволило, да другобрачнике не треба питати за приволу за то, што тога питања у требнику нема; онда би се consequenter морало дозволити и то, да благослова трећем и четвртом браку у опште нема, јер му нема посљедованија у требнику. А може ли се то тврдити? Не може. Не може се, дакле, са требником — односно његовом једном празнином, која је учињена за то, јер се држало, да ће ју сваки свештеник разумети, ни оправдати спорна руска пракса.

Правдање руске праксе тиме, што су другобрачници пунољетни и искусни, те као такови да не могу бити присиљени на ступање у брак, који им не би био по вољи, — не може такођер одржати критику. Осим догматичких разлога, ни за то, јер и другобрачници могу бити и непунољетни и без „великог“ искуства; а што првобрачници могу бити баш и пунољетни и сасвим искусни људи, па се ипак питају за приволу.

Питање за приволу, при благосиљању брака, не ставља се из обзира искуства или неискуства брачника, него за то, јер црква хоће и треба да чује изјаву и приволу брачника, те јер је ова увек неопходни услов за склапање брака, без обзира је ли то први или други или трећи брак.

Толико имамо да кажемо у спорноме питању; а надамо се, да ће у то питање ући светлости и из наше богословије.

Ур.

ИЗ ПРОШЛОСТИ.

Донис српског банатског намесништва у Темишвару писан епархијској консисторији у Карловце, и одговор патријарха Јосифа.

I.

ДОПИС.

Донисом министарства просвете и јавне наставе до знања нам је стављено 20. августа 1853. бр. 2074, да су стигле многе тужбе Његовом Величанству, како се не респектују и не уважавају од стране чланова грчке цркве превишне наредбе и постојећи закони о одношајима католичке и грчко-несједињене цркве.

И то:

1) Што се тиче религиозног васпитања деце из мешовитих бракова меродавни закон (§ 15 зак. чл. 26. 1790—91) грчко несједињени свештеници не уважавају, јер онда у погледу крштења и религиозног васпитања деле децу по роду, ако је отац римокатоличке а мати грчко-источне вере.

2. У грчко-источну заједницу примају се и они католици, који нису одговорили прописима Ш-ћег зак. чланка 1843—4., по коме мора сваки католик 2 пут изјавити своју вољу да напушта римокатоличку веру, и ако се исти зак. чланак од § 5—11 превишњим решењем од 21. фебр. 1846. протеже и на прелазе у грчко-источну веру, па се томе досљедно утврђени услови имају испунити.

3) У грчко-источној заједници допушта се ступање у брак често и таким католицима, ко-

јима се забрањује венчање у католичкој цркви из законитих разлога, због чега често дотични напуштају римокатоличку веру.

4) Грчко-источни свештеници не држе се прописа, по којима сме странац у Угарској ступити у брак, због чега се странци католици на прелаз и остављање вере побуђују.

5) У грчко-источној заједници допушта се ступање у брак и малољетним особама против наредба од 6. јуна 1812. бр. 14653 и 22. авг. 1815. бр. 23.254. а то даје повода католичком свештенству, које иста наређења тачно испуњава, особито у помешаним оштинама разним неприликама и омрази.

6) Најпосле неки грчко-источни свештеници траже од својих чланова, који хоће да пређу у римокат. веру, да испуне извесне услове и намеравају да ту праксу уведу, како би дотична лица имала испунити прописане услове у закону од 1843—4. да допуштају прелаз, тек кад се ово испуни; но то је захтевање са свим незаконито, јер закон од 1843—4 г. који се протеже по превишњем решењу од 21. фебр 1846. од § 5—11 на прелаз у грчко-источну веру, говори само о прелазу римокатолика у другу конфесију, отуд се излажу тамо они услови под којима сме римокатолик напустити своју веру.

Ови су услови најпосле прописани место ше-

етонедељне наставе у вери, па их за то и имају испуњавати само римокатолици, јер су само ови до 1844. при прелазу у другу веру имали ићи на науку своме пароху а никако евангелици или чланови грчко-источне заједнице.

Много пута специјални случајеви давали су повода да се одавде умоли пречасна Консистоорија, како би на том најмоћније порадила, да се подручно свештенство тачно придржава одређених прописа.

Сад већ и услед високог министарског отписа поново се прешно позива пречасна Консистоорија,

да води строг надзор о тачном испуњавању превинних наредба и прописа, пошто се, као што високо министарство изрично примећује, повреда ових прописа, који још постоје у пуној важности обзиром на чланак I. превинног патента од 29. новем. 1852., којим се законик и за српску војводину и тамишки Банат увађа, сме тим миње трпети, у колико од савесног испуњавања и уважања истих како од стране католика тако и од стране чланова грчко-источне заједнице, зависи мир међу разним религиозним заједницама у земљи као и државно благостање.

Тамишвар 9. септембра 1853.

ЛИСТАК.

БЕЛЕШКЕ.

— (Архијерејска служба о Божићу у Ср. Карловцима и рукоположења.) Први и други дан Божића богослужио је, *Његова Светост, преузв. Господин патријарх Георгије*, у саборној цркви, и рукоположио је монаха манастира Грабовца Германа Чушћа за јерођакона; а други дан богослужио је св. патријарх у дољој цркви, храму св. апостола Петра и Павла, и рукоположио истог јерођакона за јеромонаха, а свршеног богослова Александра Живановића за ђакона.

— (Архијерејска служба о Божићу у Новом Саду.) Високопреосв. господин епископ бачки, *Герман*, богослужио је први дан Божића у саборној, а други дан у алмашкој цркви.

У алмашкој цркви, која је била такођер духом пуна побожног народа, држао је Високопреосвештени нарочиту архијерејску проповед.

— (Радост у породици *Његовог Величанства, нашега краља.*) Укука *Његовог Величанства*, бароница *Сефрид*, ћерка надвојвоткиње Гизеле и баварског војводе Леополда, родила је женско чедо, у Тронави, где јој је муж патпоручик у I. пешадијском пуку. И тиме је *Његово Величанство, наш премолагиви краљ*, постао сретно и *прадеда*.

— (Удружење свештенства монашког реда у Србији), желећи дати јавна доказа свога високог поштовања према св. патријарху *Георгију*, као и израз свесердне захвалности на драгоценим му трудовима око унапређења и бољитка српских манастира, изабрало га је 15. децембра о. г. за свога *почасног*

члана. Диплома је врло лепо израђена и на њој су ових 9 историчних манастира: Хилендар, Студеница, Раваница, Манасија, Св. Петка код Шапца, Високи Дечани, Жича, Каленић и Љубостиња.

— (Високопречасни г. архимандрит *Иларион Руварац*) такођер је од удружења свештенства монашког реда изабран *за почасног члана*, ради заслуга за просвету, и ради унапређења св. обитељи у којој је г. Руварац настојатељ.

Радујемо се, што прекосавска браћа монаси обраћају пажњу — према коме ју обраћати треба.

— (Постављање катихете.) Високопреосвештени епископ бачки г. Герман Опачић поставио је *Зарију Станковића*, пароха новосадског, за катихету на кр. уг. државној гимназији и кр. уг. државној трговачкој школи у Новом Саду.

— (Одликовање.) Високопреосв. господин епископ темишварски *Никанор*, благоизволео је, уз пристанак високопреосв. господина епископа бачког *Германа*, одликовати црвеним појасом јеромонаха манастира Бездина, *Георгија Видицког*, који је придељен био као привр. консисторијални бележник снархије бачке. Честитамо!

— (Катихетски испит.) Пред испитним поверенством, којем је председавао високопречасни господин архимандрит *Иларион Руварац*, а чланови којег су: ректор богословије г. протопрезвитер Јован Вучковић, протопрезвитер новосадски г. Милан Тирић, протосињел и професор богословије г. Митрофан Шивић и катихета-професор кр. вел. реалке земунске г. јереј Сава Теодоровић, — полагали су дана 20.

и 21. децембра пр. г. катихетски испит: г. г. Глигорије Стајић парох мокрински. Душан Поповић капелан из Осека, ђакон новосадски Вељко Миросављевић и Александар Живановић свршени богослов, а сада већ ђакон.

Писмене радње бивале су оба дана пре, а усмени испити после подне. Три кандидата су испите положили са врло добрим успехом, а један није испиту удовољно.

— (Примио монашки чин.) Свршени богослов и правник, г. Урош Марјановић, актуар народно-црквених фондова, примио је први дан Божића пр. г. монашки чин у манастиру Кувездину. Г. игуман кувездински ГенADIЈЕ Поповић, који је акт монашења извршио, дао је новоме монаху име *Георгије*. Сретно!

— (Светосавска беседа, коју приређују ученици срп. вел. гимназије у Н. Саду) одржаће се ове године у просторијама новосазидане позоришне зграде врлог нашег родољуба и велепоседника г. Лазара Дунђерског; а игранка ће бити у вел. дворани код „Јелисавете“.

Као сваке, тако и ове године је програм беседе богат и одабран; а позната ревност и вештина проф. г. Јована Грчића јемчи нам, да ће бити на потпуно задовољство посетилаца и изведен.

Кад се на ум узме и циљ беседе, а та је потпомагање сиромашних ученика гимназије, онда смо уверени, да ће и посетилаца а и приложника бити доста.

— (Старословенска служба у Бару.) С Цетиња јављају, да је 20. децембра пр. г. надбискуп Милиновић служио у римо-католичкој цркви у Бару, у Црној Гори, *прву литургију на старо-словенском језику*, по глагољском мисалу (служабнику). На служби је био заступник кнеза Николе и више православних и римо-католичких депутација. Кнез Никола известио је напу, о овој свечаности.

— (Венчање пред смрт.) Пишу нам из Ердута (код Даља): Јован Мишковић живио је дуже времена са Митром удовом Мишковић у конкубинату. Обојици покаја се, што се није венчао у цркви. Дозове к себи местног свештеника и изјави му жељу — као последњу — да се венча, те „узакони“. Дотични свештеник, добив надлежни и потребни благослов од св. патријарха Георгија, венча болног Јована са Митром у соби, после чега је Јован сав умирен и блажен изјавио: „Хвала св. патријарху нашем, хвала и вама оче; сад сам умирен и не жалим отићи на онај свет“.

— (Припомоћ српској цркви у Опатовцу.) Вишока кр. земаљска влада у Загребу одредила је срп-

ској православној црквеној општини у Опатовцу припомоћ од 600 фор., за оправку цркве. На тој припомоћи захвалило се председништво поменуто општине.

— („Фонд сиромашних богослова“) установљен је пре кратког времена у *Београду* од богословијског професорског савета. Та установа потврђена је и од св. архијерејског сабора. Фонд ће се остварити овим начином: 1.) добровољним прилозима; 2.) приређивањем предавања, која ће наставници богословије држати; и 3.) приређивањем духовних концерата од стране богословијских ученика. — *Јавна предавања* у корист оснивања „фонда сиромашних богослова“ држали су до сад: ректор богословије *Аргимандрит Фирмилијан*: „О вери и молитви“ и професор богословије *С. М. Веселиновић*: „Хришћанство и патриотизам.“

— (Мухамеданци прешли у православну веру.) „Весник српске цркве“ јавља, да је заузимањем г. Лазара Јанковића, свештеника миличанског у округу ваљевском, срезу подгорском, у краљевини Србији, 9. октобра о. г. примило православну веру петоро мушких и троје женских глава мухамеданске вере. По благослову митрополита Михаила крштење над њима извршио је поменути свештеник Лазар Јанковић.

— (Исказ приложника „фонду св. Саве“.) У данашњем броју почињемо штампати исказ приложника „фонду св. Саве“, којег смо добили од управе нар. цркв. фондова. То је најбоље. Цифре ће казати што ми не хтедосмо.

Коме је наручије слати своје прилоге овамо, уредништво ће их примати, на јавност износити и отпремати управи фондова.

Ко год није до сад послао, на своје опредељење, скупљене већ прилоге за „фонд св. Саве“, сад је време, да их шаље. У једном од наредних бројева проговорићемо о разним начинима, на ксје се прилози скупљати могу.

— (Лист „Просвјета“ излазиће и даље.) У 52. броју овога листа од пр. г. јавили смо, да црногорски лист „Просвјета“ престаје излазити због поремећеног здравља уредника му проте Јована Сундечића. Но тај ће лист ипак *и даље излазити*, а издаваће га и уређивати *канцеларија министарства просвете и црквених послова на Цетињу*, и то са првашњим програмом, без белетристике. Лист ће бити намењен опет само *цркви и школи*. Излазиће у пређашњем обиму и облику сваког месеца, а година почиње од 1. јануара 1895. Претплата је цена на годину: у Црној Гори 2 фор., изван Црне Горе 3 фор. Претплата се шаље: Канцеларији Митрополије Цетињске, која ће водити администрацију.

— (Нов књижевни лист „Луча“.) На Цетињу, у Црној Гори, почео је излазити књижевни лист друштва „Горски Вијенац“ с натписом „Луча“; а уређује га књижевни одбор. Изшла је I. свеска за јануар 1895. са разноврсним и одабраним садржајем. — „Луча“ излази у месечним свескама од два до три табака. Цена јој је: за Црну Гору, Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину годишње 2 фор.; за све остале земље 3 фор.; поједина свеска стоји 30 новч. Рукописи, листови у замену, претплата и све остало шаље се на адресу: Управа Друштва „Горски Вијенац“ Цетиње (Cettigne — Montenegro).

I. Исказ скупљених прилога за „фонд Св. Саве“.

Бег. Светост Преузвишени Господин Патријарх српски Георгије Бранковић 10.000 фор.

Пећинци: г. Љубомир Суботић 5 фор., г. Милош С. Познић 1 фор.

Кредит: Српска православна црквена општина 25 фор.; г. Стеван Јанковић 2 фор., г. Живан Косанић 1 ф. 50 нов.; — по 1 фор. г. г. Милош Видаковић, Стеван Тувекић, Прока Егић, Ранко Саватовић, Тоша Костић, Давид Јакшић, Милета Иванишевић, Ранко Мирковић, Стеван Илић (Карловци), Никола Поповић; — по 50 нов. г. г. Илија Радован, Јулка Карајанковић, Прока Недељковић, Матија Секац, Мита Летић, Живан Скорунан, Коста Скорунан, Тодор Поповић, Милош Јовановић, Радован Вуксан, Љубица Моловић, Петар Јаношевић, Петар Радосављевић, Милан Ј. Јовановић (Београд), Лазар Рончевић, Стеван Обрадовић (М. Радинци), Петар Ранитовић, Мојсило Берић, Гига Пулавац, Радован Јанчић, Ранко Радиновић, Живан Лазић (Ср. Карловци), Љубомир Пулавац, Никола Ђукић, Милан Мандровић, Душан Мештеровић; по 40 нов. г. Ђока Девић; по 30 нов. г. г. Новак Егић, Ђока Радиловић, Петар Лазић (Сланкамен); по 20 нов. г. г. Лука Љубовчанин, Коста Летић, Душан Јанковић.

Нови Сад: Централни Кредитни Завод 100 фор.
Фенек: манастир 10 фор.

Радишча: срп. прав. цркв. општина 10 фор.

Бановштар: по 1 фор. г. г. Герман Милошевић, Богдан В. Наранчић, по 50 нов. г. г. Јелена Наранчић, Аврам Стојановић, Љуба Стојановић, Радивој Стојановић, Паја Поповић, Лазар Константиновић, по 20 нов. г. г. Милица Стефановић, Перса уд. Стојковић, Јован Баић, Перса Константиновић, Жарко Стојковић.

Иланча: 3 фор. г. Михаил Николић, по 1 фор. г. г. Борђе Стаић, Сава Цвејић, Воин Давидов, Георг Маринеско, Никола Косанић, Велимир Тонин, Душан Ламбрин, Коста Дридарски-Лала, Јован П. Ока, по 50 нов. г. г. Лазар Петровић, Лина Петровић.

Т. Бечеј: 10 фор. г. др. Богдан Давидовић, по 5 фор. г. г. Ђока Николић, Стеван Ранковић, 2 фор. г. Радивојевић и Нићин, по 1 фор. г. г. Стеван Миловановић, Миша Ранковић, Стеван Шићаревић, Паја Ј. Поповић, Гавра Филиповић, Све-

тозар Ранковић (Врањево), Велислав Јовановић (Врањево), Криштоф (Риста) Предраговић (Тараш), по 50 нов. г. г. Јован Стојадновић, Жива Давидовић (Врањево).

Избиште: по 5 фор. срп. прав. цркв. општина, г. Михаил Дридарски, по 1 фор. г. г. Милева Јовановић, Јефта Иљанић, 80 нов. тас први дан Духова, по 50 нов. г. г. Тана Бељин, Жива Бранков, по 20 нов. Ваца Бељин, Гина Попов, Сава Јованов, Мита Зеленков, Тоша Бабић, Живан Бељин, Аца Милованов, Михаил Русовац, Стеван Ивков, по 10 н. г. г. Пијада Грујић, Тима Станишић, Тима Попов, Ваца Зелчев, Јефта Бранков, Јоса Маринков.

Т. Бечеј: Народна штедионица 50 фор.

Ст. Бечеј: 20 фор. г. Милан Поповић м. л.; по 10 фор. г. г. др. И. Влаховић, др. Милан Поповић; 3 фор. г. др. Паја Мартиновић, по 2 фор. г. г. Ђока Богдановић, Самко Стојановић, 1 фор. г. Андрија Мравић, 50 нов. г. Борђе Дебељачки.

(Наставиће се.)

О Б А В Е С Т.

Свима, који треба да знаду, јављам, да сам од 1. јануара о. г. преузео и управу „Српске Манастирске Штампарије“.

Протојереј Јован Јеремић.

Г. Г. САРАДНИЦИМА.

Честитам свима ново лето; а уједно јављам, да сам се преселио у Карловце.

Ако се који, ма у којој ствари, на мене обраћати жели, нека ми више не упућује писма у Бачинце него у Карловце, или као уреднику „Српског Сиона“ у Нови Сад.

Братско и ердечно поздравље свима нека је од

Ј. Јеремића

уредника „Срп. Сиона“.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Г. Д. М. у Р. „Један листић“ не можемо употребити. Вратићемо вам га.

Г. М. Ш. у О. Задовољите се са белешком, која је већ штампана.

Г. В. В. у С. Не можемо. Предмет је погођен, ал израда није.

Г. М. Б. у К. Не можемо.

Г. Св. Д. у С. Ући ће у наредном броју.

НАЗАРЕНСТВО

ЊЕГОВА ИСТОРИЈА И СУШТИНА

наградила „Матица Српска“ са 200 форината

може се добити у Српској Манастирској Штампарии за 1 фор. 20 н.

Наруџбине ће се само за готов новац извршивати.

Српска Манастирска Штампарија.

Још се може добити
ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА ГОДИНУ 1895

ШТО ГА ЈЕ ИЗДАЛА

СРПСКА МАНАСТИРСКА ШТАМПARIЈА

Цена 40 новч.

ОГЛАСИ.

К. бр. 881. ex 1894. С Т Е Ч А Ј. 1 1—3

На упражњено парох. место у *Вел. Кикинди* овим се отвара стечај.

Конкуренти имају своје инстурване молбенице путем својих власти до 24. јануара 1895. год. подписаној консисторији поднети.

Из конз. седнице држане у *Темишвару* 20 децембра 1894. год.

Епарх. консисторија темишварска.

С Т Е Ч А Ј. 196 2—3

На упражњено *учитељско место* српске комуналне школе овим се стечај отвара.

Плата је у готовом новцу 400 форината а. в. Осим тог 6 хвата тврдох дрва од којих се и школа грејати има.

Изабраном учитељу у строгу дужност ставља се у местној св. цркви у десној певници редовно појати. На то место могу само они компетовати који су препарандију свршили и испит из мађарског језика положили. Молбенице нека се најдуже до 15. јануара п. р. 1895. пошаљу председништву школског одбора српске комуналне школе станчевачке.

У *Станчеву*, 15. децембра 1894. год.

Председништво.

ЛИВНИЦА ЗВОНА И МЕТАЛА
АНТОНА НОВОТНИЈА
 У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем од мене изнађена и много пута одликована

патентирана са отвореним одушкама провиђена звона,

која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако, да се овако једно патентирано звоно од 200 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 260 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на нивже има увек готових на стоваришту.

198 24 - 26 Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Нови Сад. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Новом Саду.